

N:o 3.

Redaktör och utgifvare:
FRANS J. HUSS.

Telefon: Vasa 619.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 Februari 1897.

Expedition: Kungstensgatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.

Annonsspris 20 öre pr petitråd.

17:e Årg.

Mathilda Linden.

Knappast kan man tänka sig större kontraster än Orfevs — den forngrekiske sångaren, som med förtviflans sorg öfver sin älskade makas död vandrar ned till underjorden, från hvars makter han med sin sång återvinner henne — och Carmen, den vilda, lättsinniga, hårdhertade fabriksflickan, som tjusar och eröfrar men halsstarrigt bringar döden åt sig sjelf och sin älskare. Båda dessa så skilda gestalter förena sig dock i en person, nämligen hos en konstnärinna, som framställer dem med ett sådant mästarskap, att hon ensamt med dessa partier såväl här som nyss i den danska hufvudstaden firat triumfer, hvilka höra till de mera sällsynta inom konstvärlden; och denna konstnärinna, som nu med all rätt innehar ett första rum bland vår operapublikas favoriter, är, hvad vi alla veta, fru Mathilda Linden.

Eluru vi redan förut, nämligen för sju år sedan vid början af hennes sceniska verksamhet, bjödo våra läsare på hennes porträtt, åtföljdt af en lefnadsbeskrifning, anse vi oss nu, då hon står på höjden af sitt konstnärskap, böra å nyo framställa hennes bild och detta i hennes kanske största glansrol, såsom Orfevs, hvarvid ock må

göras en kort biografisk återblick och en erinran om hennes konstnärsbana från den tid Svensk Musiktidning senast illustrerades med hennes bild.

Mathilda Linden, född Jungstedt, är dotter till tullkontrollören Nils Jungstedt och hans maka, född Sundius. I födelsestaden, Norrköping, genomgick hon det åttaklassiga läroverket för flickor. Sina sångstudier började hon här i Stockholm 1884 för

professor Günther och Fritz Arlberg samt genomgick konservatoriets elevskola, der hon gjorde studier i plastik, hvilka sedan fortsattes och fullknmdes af fröken Signe Hebbe. Åt värdet af fröken Hebbes undervisning har, såsom vi nyss anført, fru Linden gifvit ett vackert loford, då hon under sitt framgångsrika gästspel sistlidne höst i Köpenhamn vid ett samtal med en journalist yttrade att hon af Signe

Hebbe fått sin sceniska utbildning. Erkännandet är hedrande, men fru Linden eger ock inom sig sjelf egenskaper, som förklara den goda frukten af hennes sceniska studier.

Mångsidigheten af sin talang har fru Linden för öfrigt ådagalagt genom vidt skilda uppgifter. Man må endast tänka på hennes högdramatiska framställning i tragiska partier sådana som Amneris, Leonora, Anita eller hennes ståtliga »bergadrottning» och Fricka å ena sidan och å den andra hennes ypperliga utförande af komiska roller, exempelvis den muntre studenten Niklaus i »Hoffmans sagor», den narraktige sprätten Fredrik i »Mignon» eller den hurtiga Nancy i »Martha» och Rebecka i »Hexfällan» att icke tala om den plastiska talang hon utvecklat i pantomimen »Den förlorade sonen» på Dramatiska teatern och Fennella i »Den stumma». Men för den lyriska artisten står i främsta

Dahlöf foto.

Cederquist auto.

Mathilda Linden som Orfevs.

rummet sången, och hvad denna beträffar, så fann man sig redan vid hennes första uppträdande på scenen betagen af den sällsynt vackra mezzosopran, hvarmed naturen utrustat henne; intelligens och studier ha också af denna härliga stämma gjort ett material af stort konstnärligt värde, som endast af en något högre värmegrad stundom skulle kunna förhöjas. Till dessa rent artistiska egenskaper kommer det å scenen så viktiga attributet af en ståtlig figur, en behaglig apparition, hvari de stora, uttrycksfulla ögonen spela en viktig rol. »Vacker som en Apollo,» säger en hennes biograf, »har hon som Orfevs förtrollat alla med sin plastik och sin sonora, vårdade sång... Detta parti hör tvifvelsutan till de mest helgjutna skapelser som någonsin framställt på svensk operascen.» Vår bild i dagens nummer gifver en påminnelse härom.

Fröken Mathilda Jungstedt väckte redan vid sin första debut i slutet af 1888 mycken uppmärksamhet som *Pantalis* i »Mefistofeles» och än mer i det större partiet *bergadrottningen* i »Den bergtagna,» uppförd den 21 januari 1889 å k. operan vid firandet af konung Oscars 60-års-födelsedag. Fröken Jungstedt var nu fästad vid operan genom engagement och utförde under samma speltermin åtskilliga andra roller, nämligen *Fredrik* i »Mignon», *Benjamin* i »Josef», *fatburstärnan* i »Det var en gång...», *Hedvig* i »Wilhelm Tell», *Nicklaus* i »Hoffmanns sagor» och på hösten samma år *Puck* i »Oberon», *Amneris* i »Aida» och *Leonora*, hvilken sistnämnda rol blef för henne en stor triumf. Följande år utförde hon *miss Rose* i »Lakmé», *Cherubin* och *Nancy* samt *Emilia* i Verdis »Otello». Mot slutet af 1890 lemnade hon scenen för att egra sig åt sångstudier i Paris, dit hon begaf sig efter att ha konserterat i Norrköping och Göteborg tillsammans med pianisten Lennart Lundberg.

I Paris studerade fröken Jungstedt för den utmärkta sånglärarinnan m.me Artôt och ingick der den 2 april 1891 äktenskap med operasångaren Emil Linden, som samtidigt med henne var anställd vid vår operascen.

Redan samma höst återvände konstnärsparet Linden till hemlandet och tog anställning vid Aug. Lindbergs operatrupp i Göteborg, der fru Linden i augusti uppträdde som *Leonora* å den festföreställning, som egde rum å Stora teatern med anledning af konungens närvaro vid sammarens stora utställning derstädes. I Göteborg lät fru Linden sedan höra sig i *Carmens* och *Azucenas* partier. År 1892 i september avslutade herr och fru Linden sin konstnärssysselsättning i Göteborg med en afskedskonsert i Trädgårdsföreningens stora sal, och den 29 oktober samma år gästade fru Linden som *Carmen* på Stockholmsoperan. Tankarne om hennes utförande af denna rol voro

något delade, i det många funno för mycken köld, för litet passion i framställningen, men *Carmens* gåtfulla natur kan uppfattas på mer än ett sätt. Visst är, att operan »Carmen» med fru Linden i titelrolen nu mera synes locka fullt hus, när helst den gifves. År 1893 i mars såg man å nyo fru Linden på vår opera som *Fredrik* i »Mignon» och som *Leonora*, äfven då var hon blott gäst, och strax derefter hade hon en konsert på Musikaliska akademien. I juni detta år var det som hon, då hennes man uppsatte pantomimen »Den förlorade sonen» på Dramatiska teatern, uppträdde här och sedan i landsorten uti dennas titelrol.

Från hösten 1893 har fru Linden sedan varit engagerad vid K. Operan, der hon efter fröken Wolfs afgång inträdde i flere af dennas roller. Af hennes nya roller under detta år ha vi antecknat *Pamela* i »Fra Diavolo», den blinda i »Gioconda», *Lucia* i »På Sicilien» och *drottningen* i »Hälften hvar». Sedermera har hennes repertoar ökat med följande roller, under 1894: *Fenella*, *Orfevs* och *Klytemnestra* i Glucks »Ifigenia i Aulis»; 1895: zigenaren *Josef* i »Vännen Fritz», *kronprins Gustaf* i »Ett svenskt minne» (vid Bellmansfesten), *Anita* i »Navarresiskan» och *Fricka* i »Valkyrian»; 1896 *Philint* i »Vårdrottningen», *Rebecka* i »Hexfällan».

Sistlidna år på hösten firade fru Linden stora triumfer i Köpenhamn, under ett gästspel å k. teatern derstädes, som Orfevs och *Carmen*. Vid danska kronprinsparets nyss gjorda besök härstädes, blef också fru Linden vid en representation å k. operan, bevisad af danska kronprinsen, uppkallad i den kungl. foyern och komplimenterad af honom för sitt gästspel i den danska hufvudstaden med uttala önskan om förnyande af ett sådant. För en annan utmärkelse iden kungl. foyern var fru Linden föremål, då konung Oskar d. 4 april 1894 efter andra akten af »Orfevs» egenhändigt till henne öfverlemnade medaljen »Litteris et artibus».

Som en utmärkelse — att nu icke tala om publikens talrika hyllningar med lagrar och blommor — kunna vi också räkna skänken af den vackra, stilfulla lyra, som vår berömda målare Julius Kronberg sjelf förfärdigat och i slutet af 1895 förärade Orfevs' utmärkta representant. Det är denna lyra som synes å vårt porträtt af konstnärinnan.

Franz Schubert.

II.

Kompositioner.

Såsom tonsättare utvecklade Franz Schubert en förvånansvärdt stor produktivitet, hvarom förut är nämnt,

och detta ehuru endast en lifslängd af 31 år vardt honom förunnad. Emellertid finner man förklaringen häröfver i hans rastlösa flit och stora lätthet att på papperet nedskrifva, hvad hans rikt flödande inspiration frambragte. En någorlunda utförlig redogörelse för hans kompositioner ger oss begrepp Lärom.

I den katalog öfver hans verk, som åtföljer La Maras Schubert-biografi, finna vi 173 sådana med opustal och öfver 50 utan numrering jemte lika många efterlemnade sånger med pianoackompanjemang. »Erlkönig» står upptagen som opus 1 och »Tre sonater» angifvas såsom hans »alla sista komposition». Af tonsättningar med opustal visar katalogen 20 fyrehändiga, 24 tvåhändiga pianonummer, 4 för piano och violin (deribland op. 137 »Drei Sonatinen»), ett par kompositioner för piano och flöjt (Variationer, op. 160) samt orgel och piano (Fuga, op. 152), 107 sånger och sångsamlingar, af hvilka senare flera upptaga många nummer, så t. ex. ensamt hans »Winterreise» 24 sånger. Bland de med opustal betecknade finna vi af större verk en Oktett (op. 166) för två violiner, alt, violoncell, kontrabas, klarinett, horn och fagott, stor Quintett (A dur, op. 114) för piano, violin, alt, violoncell och kontrabas, hvari hans sång »Die Forellen» är använd som tema med variationer, Stråkvintett (C dur, op. 163) för två violiner, alt, två violonceller; stråkvartetter: op. 29 (A moll), op. 125 (i Ess dur och E dur), 161 (G dur), 168 (B dur); pianotrior: op. 99 (B dur), 100 (Ess dur) och Nocturne op. 148 (Ess dur); och vidare två offertorier (op. 46 och 47) samt operamusik: ouverture, entreacter, balletmusik och sånger ur »Rosamunde» (op. 26), ouverture, cavatina och aria ur »Alfonso och Estrella» (op. 69) samt ouverture, solo- och körsånger ur »Fierabras».

Till kompositionerna utan angifvet opustal höra af orkesterverk: Symfonien i C dur, den ofullbordade symfonien i H moll (två satser), andante ur Tragisk symfoni (C moll); af kammarmusik: stråkvartetterna Grand quatuor, (D moll, öfver sången »Der Tod und das Mädchen» i op. 7) samt quartetter i G moll och D dur och quartettsats i C moll; vidare Adagio och rondo (F dur) för piano, violin, eller alt och violoncell, sonat (A moll) för piano och »arpeggione»* (eller violoncell eller violin); för piano 4 händer: Tragisk symfoni (C moll), symfoni i B dur och dito i D dur m. m.; 12 nummer tvåhändiga pianostycken; 8 messor och andra flerstämmiga andliga sångverk och 13 dito af annat innehåll. Hithörande sångverk äro förut nämnda.

* Arpeggione är en blandning af gitarr och violoncell (liknande gamban), hvilket stråkinstrument förfärdigades af P. Stauffer i Wien 1823.

Betrakta vi Schubert först såsom operakomponist visar det sig, att hans verk för scenen ej hade nog lifskraft att hålla sig uppe och vinna framgång. Följande operor och sångspel hafva emellertid uppförts: *Die Zwillingsbrüder* (1820), *Die Zauberharfe* (s. å.), *Alfonzo und Estrella* (1854), *Rosamunde* (1823), *Fierabras* (1861), *Der häusliche Krieg* (s. å.), *Die Bürgschaft* (1827); andra sådana arbeten af honom äro sångspelen *Die Verschworenen*, *Fernando*, *Der Minnesänger*, operetterna *Des Teufels Lustschloss*, *Der vierjährige Posten*, *Der Spiegelritter*, operan *Der Graf von Gleichen*, musik till *Die Freunde von Salamanka*, inlagda nummer i Herolds opera *Das Zauberglöckchen* samt dessutom fragment af ett par operor (*Adrast* och *Sakontala*) samt ett sångspel *Claudine von villa bella*. Bristen på scenisk verkan hos dessa hindrar dock ej att de innehålla åtskilligt vackert i melodiskt, harmoniskt och instrumentalt hänseende. Vi gå nu till hans körverk och nämna då först oratoriet *Lazarus* samt flere messor och andra kyrksaker. För manskör har han skrivit följande: »Nachthelle» (op. 134) och »Der Wintertag» (op. 169) med piano, »Wehmuth», »Ewige Liebe», »Flucht», »Nachtgesang in Walde» med 4 horn och piano (op. 139), »Gesang der Geister über den Wassern» för 4 tenorer och 4 basar med 2 violiner, 2 violonceller och kontrabas, »Hymne», solo och kör med blåsinstrumenter, »Mondschein» op. 102, »Schlachtlied» för två fyrstämmiga manskörer (med eller utan piano), »Trinklied», »Den 92:a psalmen» med barytonsolo m. fl., hvar till komma 20 andra sånger för manskör med piano, dit vi kunna räkna »Die Advokaten» (op. 74), komisk trio för två tenorer och bas, samt 25 sånger utan ackompanjemang; för blandad kör med piano: »Gott in der Natur» (op. 133), »Mirjams Siegesgesang» (op. 136), den vackra »Ständchen» med altsolo (op. 135) m. fl., »Den 23:e psalmen» (op. 132) och andra körsånger; 8 trior med och 28 utan ackompanjemang; för två röster med piano: »Mignon und der Harfner», »Licht und Liebe», »Linde Lüfte wehen», samt utan ackompanjemang 2 kanons och 5 duetter etc. (Samlingar af Schuberts sånger »för blandad kör», »för manskör» och »för fruntimmerskör» finnas flere, t. ex. i Edition Peters.) Solosånger med piano uppgå till ett antal af 600, deribland öfver 50 med text af Goethe (Edition Peters har 434 i sju band). Bland de förnämsta och mest bekanta sådana med svensk (och tysk) text må nämnas: *Posten*, *Ave Maria*, *Tårarnes lof*, *Sång på vattnet*, *Vid hafvet*, *Serenad*, *Din för evigt* och *Sylvia*, *God natt*, *Snöbäcken*, *Korpen*, *Vandraren*, *Elfkungen*, *Mitt hem*, *Gretchen vid spinnrocken*, *Otålighet*, *Fiskaren*, *Den unga nunnan* och *Flickans klagan*; till de särskilda sån-

gerna komma sångcyklarne »Die schöne Müllerin», »Winterreise», »Schwanengesang», »Ossians Gesänge» o. s. v.

Af Schuberts instrumentalverk ha vi till en del anført de förnämsta, men sammanföra dem här i sina särskilda slag för bättre öfverskådlighet. För orkester har han sålunda komponerat 8 symfonier (inber. H-moll-symfonien), 7 uvertyrer och några mindre orkestersaker (menuetter, ländler), en *Konsert* och en *Rondo* för violin med orkester; af kammarmusik: en *Oktett* op. 166 i F (se ofvan), en *Oktett* för blåsinstrumenter, *Stråkvintett* (C dur) op. 163, *Quintett-Ouverture*, 18 stråkvartetter — hvaraf op. 29 (A moll), op. 161 (G dur) och den i D moll äro berömdast —, en *Quartettsats* och en *Quartett-Ouverture*, 2 stråktrior och, som här äfven må nämnas, en *Polonaise* för violin; kammarmusik med piano: *Quintett* op. 114 (»Forellen»), *Adagio och Rondo* i F (kvartett), 2 ypperliga trior (op. 99 och 100), *Nocturne-Trio* (op. 148), *Sonat* med violin och alt; för piano och violin: den praktiga *Rondo bril-lant* (H moll) op. 70, 3 sonatiner op. 137, *Fantasie* op. 159, *Sonat* (A dur) op. 162; för piano och flöjt: *Introduction et Variations* op. 160, och sonaten med arpeggione (se ofvan). Pianoverk äro, för fyra händer: *Marscherna* op. 27, 40, 51, 55, 66, 121 samt »Kindermarsch»; *uvertyrerna* op. 34, 170 och en i D dur, *Sonaterna* op. 30 (B dur), op. 140 (Grand Duo, C dur), en i Ess moll, *rondon* op. 107 (A dur), 138 (D dur), *variationerna* op. 10 (E moll), 35 (Ass dur), 82 (C dur), *divertissemanten* op. 54 (»D. à la hongroise» i G moll, 63 (E moll), *Andantino och Rondo* op. 84, *Allegro* op. 144 (»Lebensstürme»), *fantasierna* op. 103 (F moll) och tre utan opus (från 1810—13), *Sext polonaiser* op. 61, *Fyra polonaiser* op. 75, *Fyra ländler*, *Fuga* op. 152; för två händer: 21 sonater op. 42, 53, 78, 120, 122, 143, 147, 164 och 13 utan opus; *Stor fantasi* op. 15 (kallad »Wanderer»), *Fyra impromptus* op. 90, *Fyra dito* op. 142, 6 *momens musicales* (eg. moments musicaux) op. 94, *Adagio och Rondo* op. 145, *Fem variationsverk* och 15 åtskilliga mindre stycken utan opus, *Walzer* op. 9, 18, *Deutsche Tänze und Ecosaisens* op. 33, *Walzer* op. 50, 77 (Valses sentimentales, V. nobles), 67 (Homages aux belles viennoises), 91, 127 (»letzte») och 171 (12 ländler) samt 12 häften utan opus med mer än 100 olika dansar.

En mängd arrangementer af Schuberts verk kunna här ej uppräknas, lika litet som här en fullständig och detaljerad redogörelse för Schuberts alla tonsättningar kan inrymmas. För kännedom härom få vi hänvisa till katalogen i La Maras »Studienköpfe» och de tematiska förteckningarne af Nottebohm och Grove, äfvensom närmare om Schubert och hans verk i biogra-

fierna af Kreissle, Reissmann, Niggli m. fl. En kritisk, reviderad samlingsupplaga af Schuberts verk begyntes 1883 af Breitkopf & Härtel i Leipzig, och af denna utkom förra året Serien XX: Samtliga solosånger med piano.

Musikaliskt värdefulla piano-etyder.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Om det grundliga studiet af J. S. Bachs *Wohltemperirtes Klavier* låter pianoeleven träda in i det polyfona pianospelets värld, framför allt i fråga om Bach själf, så öppnas för honom genom ett annat grundläggande etydverk tillträde till hela pianolitteraturen från Phil. Em. Bach till Beethoven — nämligen *Gradus ad Parnassum* af Muzio Clementi. Oafsedt Mozarts dom, hvilken betecknade Clementi som blott och bart »mekanikus», har en stor mängd af etyderna i detta verk äfven musikaliskt värde och kunna alltså räknas till de ofvan karakteriserade idealetyderna. »Gradus ad Parnassum» är Clementis mest betydande pianoverk, hvarmed han bröt alldeles nya banor för utvidgandet och riktandet af pianotekniken på hans tid. Etydernas sammanställning visar stor pedagogisk skicklighet och ådagalägger den intressegivande och samvetsgranne lärarens rika erfarenhet. Hvar och en af dem har ett bestämt tekniskt ändamål, och de 100 etyderna göra pianisten väl förtrogen med alla brukliga manér, passager och svårigheter. Mindre nödigt än med Bachs »wohltemperirtes Klavier» är att här använda hela verket oafkortadt, då åtskilliga upprepningar och rent tekniska öfningar förekomma, utan kan man studera det i urval af Karl Tausig, en edition, som äfven eger förtjensten af en tekniken befordrande fingersättning och är försedd med ett bihang af skola för utförande af tersskalor. I de flesta af dessa etyder i Tausig-upplagan tillfredsställes skönhetssinnet och ses den musikaliska smaken till godo. Så kunna vi påpeka i nr 3 finheter i dynamiken, i 6 smak i melodiföring, i 10 uttrycksfull känsla, i 18 lätt och lekande humor, i 22 energisk kraft, i 23 stormande lefnadslust, i 25 nyckfullt öfvermod, i 29 vemodfull klagan. Allt igenom visa dessa etyder en klart öfversigtlig anordning, och deras tema vittna om ingalunda vanlig melodisk uppfinning.

De flesta etydverk från denna klassiska epok äro direkt eller indirekt påverkade af »Gradus ad Parnassum», också ha de största virtuoserna på den tiden framgått ur den Clementiska skolan.

Såsom oberoende af »Gradus» men värdefulla som inledning till den klas-

siska pianomusiken kan man beteckna Diabellis op. 149 (28 melodiska öfningstycken) och op. 103 (Jugendfreuden), Dusseks op. 16 (12 Leçons progr.) och op. 67 (Trois sonates progr. composées comme exercices), A. E. Müllers »Instruktive Uebungsstücke» (deribland några med vackra variationer) och »Grands Caprices» (nr 6 utmärkt genom sin melodi och kanon i D-dur-satsen) samt Steibelts, den firade pianovirtuosens, etyder op. 78, deribland verkliga perlor i fråga om musikalisk smak (1, 3, 4, 7, 8, 11, 12, 15, 17, 19, 20, 21, 24).

En representant för den Clementiska skolan är i första rummet Henri Bertini, hvars etydsamlingar op. 29, 32 och 66 i många fall få tillerkännas gedigenhet och musikaliskt värde. Op. 29 och 32 tjena vanligen som förstudier till J. B. Cramers välbekanta etyder. Detta etydvärk, bestående af 4 häften med tillsammans 84 öfningar, har i afseende på utbredning öfverflyglat »Gradus» och förtjenar denna popularitet i rikt mått lika väl för sitt tekniska värde som för sitt musikaliska innehåll. I det hänseendet står det obestriddligen framför Clementis mästerverk. Det består allt igenom af korta, väl affattade melodiska kabinettstycken, som med sin inneboende fina musikaliska smakfullhet väl lämpa sig till musikföredrag och ej blott till teknisk öfning. Att Cramer ansågs stor, särdeles beträffande föredraget af adagiot, kan man förstå af den vackra sångbara kanten i många af etydena. Såsom typisk för dem alla kan anses den mycket spelade nr 1 i C dur, en mönsteretyd i fråga om teknisk nytta, proportionerlig konstruktion, dynamisk schattering och ädel smak. De andra etydena likna denna till sin musikaliskt estetiska karaktär. Derför kunna de rekommenderas till användande allesamman (Ruthards upplaga), men skall ett urval nyttjas, så är att rekommendera H. von Bülow's »60 valda etyder» i systematisk ordningsföljd med fingersättning, föredragstecken och anmärkningar.*

Såsom den mest lysande representanten för det Clementiska spelsättet gäller Friedr. Kalkbrenner. Man säger om honom, att han förenade Clementis stora föredragssätt med Hummels luftiga, glänsande behag och anser honom för skapare af den moderna virtuoseten. Likasom Cramer har också han nedlagt sin rika pedagogiska erfarenhet och kunskap om pianot i ett antal etydvärk, hvilka utkommit i åtskilliga upplagor, såsom op. 20, 108, 126 och 143. Om de än icke äro rent tekniska öfningar, utan äfven bjuda på musikaliskt innehåll och lägga an på uttryck och nyansering, så hinna de

dock ej upp till Cramers. Det vidlader dem något massigt och tungt, de sakna den elegans, det melodiska flöde, som utmärker de Cramerska, likväl äro de i tekniskt hänseende (först och främst de 25 stora etydena op. 143), särdeles för oktav- och tersspel, ganska nyttiga och höra äfven i afseende på innehållet till dem, som kunna kallas »musikaliskt solida». Till Clementis skola har man äfven att räkna Ludvig Berger, den utmärkte pianovirtuosen och förträfflige läraren. Hans etyder op. 22 och op. 12 äro i tekniskt som musikaliskt hänseende framstående etydvärk. En viss elegisk ton, som sedan fulltonigt anslagits i hans lärjunges Mendelssohns »Lieder ohne Worte», genomgår alla styckena, hvari man öfverallt träffar på rik känsla och behaglig melodi. I alla tages hänsyn till möjligast jemna utbildning af båda händernas teknik (så op. 12 nr 9 ensamt för venstra handen).

Till de Bergerska etydena kunna de få som hans lärjunge Mendelssohn skrifvit ansluta sig. Starkare än de flesta andra moderna mästare är Mendelssohn rotfast i musikens klassiska epok. Till stil och uttryck är han mera beslötad med Mozart än med Schumann, och lifselementet i alla hans skapelser bildar den bredt framflytande kanten. Man skönjer i dem klassisitetens solnedgång, medan månen på himlen bådär romantikens manskimrande glans. Äfven i tekniskt hänseende förnekar ej Mendelssohn denna släktskap med det äldre pianospelet, och hans etyder äro, fränsedt deras musikaliska adel och förnäma smak, att rekommendera med hänseende till konsten att åstadkomma en lugn, uttrycksfull melodiföring jemte lätt rörliga, elegant omslutande passager (op. 104: 3 etyder, B moll, F dur, A moll och etyd i F moll).

Till de Bergerska etydena skulle kanske också, ehuru ej hörande till den Clementiska skolan, kunna sluta sig etydena af Ferd. Riis, op. 31 (6 etyder). Såsom man af en Bæthovens lärjunge ej annat kan vänta, röra sig dessa på fullt klassiska banor och äro i likhet med hans öfriga piano verk alldeles i hans höge lärars anda. Af framstående musikalisk skönhet är nr 2 (Ess dur), och den yttersta delikatess och finhet fordra föredraget i nr 5 (D dur), som dertill genom olika rytmer i öfver- och understämman bringar eleven i förlägenhet. Den siste representanten för den Clementi-Cramerska skolan, och som tillika betecknar öfvergången från det klassiska till det moderna pianospelet, är Moscheles. En af de mest firade virtuoserna för alla tider, hvilken genom sitt härliga passagespel och en förvånande färdighet i venstra handen väckte uppmärksamhet men äfven hänförde med sin rika fantasi, har han på grundvalen af rikt vetande och mångårig erfarenhet ska-

pat pianoetyder, som gifva det mest lysande vittnesbörd om hans pedagogiska blick och förmåga. Om än hans öfriga pianoverk mer och mer blifva föråldrade, eller redan äro det, skola hans etyder länge hjälpa till att lägga en god grund för pianisternas utbildning, och ingen musikalisk bildningsanstalt skall så snart kunna umbära dem och ersätta dem med bättre och ändamålsenligare. Fullständigt förefinnas dessa etyder i op. 51, 70, 95, 105, 111 och 126. Idealetyder i vår mening äro företrädesvis op. 51 och op. 70, som förtjena noggrant studium. De tre etydena i op. 51 — *La Forza*, *La Leggerezza*, *Il Capriccio* — förekomma till och med på pianovirtuosernas program, ett bevis på deras värde som föredragstycken. Från alla Moscheles' etyder strömmar emot oss en fläkt af nutiden, hos dem spåras något af det drömmande och poetiska, som ännu mera prononceradt träder fram i de senare verken af Henselt, Chopin och Schumann, genom hvilka romantikens väsen ställes i motsats till klassicismen. De 24 karakteristiska etydena op. 70 vinna ytterligare pedagogiskt värde genom de fingervisningar Moscheles förutskickat dem. Blifva dessa af eleverna uppmärksammade och mästarens anvisningar i öfrigt noga följda, så blir resultatet en betydande teknisk och musikalisk vinst. Framför allt ernås finkänslighet och konstnärlig takt i musikaliskt hänseende, tydlighet och klarhet i tekniskt.

(Forts.)

Rossinis blåa rock.

Bröderna Escudier berätta om Rossini i deras bok »Rossini, sa vie et ses oeuvres» följande ganska roliga anekdot:

Händelsen tilldrager sig i Neapel morgonen efter första representationen af »Otello», hvilken opera, som bekant är, väckte allmän förtjusning.

Rossini sitter midt bland sina förtrognare vänner, hvilka med glasen i hand gratulera honom till framgången af hans nya opera, då man hör en sakta knackning på dörren. Barbaja, teaterdirektören, stiger upp och öppnar; en engelsman, som synes vara omkring femtio år, stiger in.

»Hvem söker ni?» frågade Barbaja.

»Herr Rossini,» lydde svaret.

»Hvad önskar ni af honom?»

»Endast att få se honom.»

»Godt, se der, var så god och betrakta honom nu så mycket som er lyster!»

Under denna dialog hade Rossini oförmärkt gifvit greffe von F. ett tecken att han skulle sätta sig vid andra sidan af bordet, midt emot engelsmannen. Engelsmannen satte sig nu ner vid samma bord och stirrade oafslätligt

* Se Svensk Musiktidsning 1894 nr 81, der den svenska Bülowupplagan omnämnes i en längre artikel, äfven innehållande Cramers porträtt och biografi.

på greffe von F., hvilken likasom Rossini var klädd i blå rock och hvit halsduk. Sällskapet fortfor helt ogeneradt att dricka och inbjöd engelsmannen att deltaga i frukosten. Denne proponeerade en toast för den store kompositörens välgång, och greffen (den förmente Rossini) besvarade skålen på så blygsamt sätt som möjligt. Denna löjliga scen uppväckte öfver hela laget en stormande munterhet; men engelsmannen steg upp helt allvarsamt, gjorde en vördnadsfull bugning för den förmente Rossini och lemnade sällskapet.

Vid utgåendet hviskade han till den honom följande Barbaja:

»Sir, jag måste till hvad pris som helst hafva en väst eller rock, som tillhört Rossini.»

»Vänta ett ögonblick,» svarade Barbaja, »jag skall genast vara här igen.»

Då Barbaja meddelade sällskapet engelsmannens sällsamma önskan, utbrast ett skallande skratt. Greffe von F. afklädde sig genast sin rock och lemnade densamma åt impressarion, som gick ut till engelsmannen, hvilken vändade i förstugan.

»Här,» sade Barbaja, »är herr Rossinis blåa rock!»

Engelsmannen apptog helt trankilt sin börs, tog derur en 100 pundsnöt och bad Barbaja, i det han aflägsnade sig, att inhändig komponisten densamma. Barbaja öfverlemnade genast till Rossini engelsmannens gåfva.

»Denna banknot,» yttrade Rossini, »skall tillfalla koristerna vid San-Carlo och El Fondo-teatrarne; jag vill sjelf utdela penningarne åt dem.»

Den löjliga händelsen gjorde följande dag sin rund i alla salonger i Neapel, och några tidningar uppdukade densamma till hela sin längd.

Då »Otello» gafs för andra gången, sågs engelsmannen i en loge. Midt i andra akten, under det Jago sjöng sin cavatina, hördes plötsligt bland åskådardarne ett anskri; det kom från engelsmannen, hvilken, med ett tidningsblad i handen, just nyss fått läsa den anekdot, hvori han sjelf spelat en så löjlig rol. Allas ögon vände sig nu mot den person, som förorsakat detta afbrott. Man kände igen engelsmannen — han hade iklädt sig den unge greffe von F:s rock.

Musikpressen.

På Abrah. (G. Abr:son) Lundquists förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Peterson-Berger, W.: *Tonmålningar*, op. 13. Pris kr. 1: 50.

Wejdling, Henning R.: *Sifanida-Vals*, tillagnad fröknarna Sif, Anna och Ida Ljungquist. Pris 1 kr.

För en röst med piano:

Peterson-Berger, W.: *Svensk Lyrik*, 2:a häftet, op. 18 I. Florez och Blanzellor

(c—f), ord af Oscar Levertin; pris kr. 1: 25. 3:e häftet, op. 18 II. Höstsång (b—f), ord af W. von Heidenstam; pris 1 kr.

Peterson-Bergers »Tonmålningar» äro ganska iutressanta och ej svåra, endast den sista genom hastigt tempo mindre lätt. I denna bör väl på sid. 8 sista radens fjerde takt från början ha ett återställningstecken framför ettstr. c i basen. Den som är ovan vid denne tonsättares musikaliska stil misstänker nog tryckfel litet emellanåt på grund af hans kärlek till skarpa dissonanser. I de ofvannämnda sånghäftena, hvart och ett med en utförlig sång om 6—8 sidor, saknas ej heller sådana. Man finner der ess-dur- och dess-dur-treklangar mot ass dur, ackord af fiss, giss, a, d etc. Emellertid ha dessa sänger stora förtjenster, innehållande åtskilligt musikaliskt vackert och deklamatoriskt uttrycksfullt. Ackompanjemanget är rikt utarbetadt och här och der icke så lätt.

Hr Wejdling's vals kan räknas till dansmusik af bättre slag, än som vanligen bjudes.

—*—

Litteratur.

»Kyrkosångens vänner inom svenska kyrkan» *Årsskrift 1896*, utgifven af Sällskapet centralkommitté (redigerad af G. T. Lundblad).

Aug. J. Wolff & Co:s *Blad-Katalog* og *Avertissements-Taxt*.

Breitkopf & Härtels in Leipzig *Musik-Verlagsbericht 1896*.

»Kyrkosångens vänner» *Årsskrift* för 1896 redogör för styrelser, officiärer och körmedlemmar i Skara, Kalmar, Linköpings, Strengnäs', Vexjö och Lunds stiftskretsar samt innehåller vidare sammanfattning, notiser och anmärkningar jemte en uppsats »Om vespren och om den liturgiska körsången, referat af en bok i två delar af Max Herold, prest i Schwabach (»Vesperale oder die Nachmittage unserer Feste etc.»).

Breitkopf & Härtels »Verlagsbericht» för 1896 förekommer i två häften, det ena efter alfabetisk ordning, det andra med ordning efter grupper. Katalogerna omfatta Europas främsta länder. Af svenska kompositioner är, hvad vi kunna se, endast Knut Bäck's »Tema med variationer» omnämnd såsom »Ausgabe d. Musikaliska Konstföreningen», dock ej med uppgift hvar denna finnes.

»Blad-Portegnelsen», som utsändts af Aug. J. Wolff & Co:s 1858 grundade, ansedda »Annoceureau» i Köpenhamn, upptager all världens tidningar och tidskrifter med uppgift på hvad de kosta samt deras annonspris.

—□—

En kvartett af Mozart.

Mozart, hvilken, som bekant är, var en dyrkare af alla sköna och af allt skönt, gjorde en gång, i sällskap med en vän, en spatsärfärd till en by, icke långt från Wien. Under det de gingo förbi ett värdshus, hörde de hurledes det derinnanför uppspelades till dans; de inträdde och blefvo med jubel emottagna af den dansande skaran, som icke just bestod af någon särdeles väl vald samling, men musiken var också derefter.

Mozart och hans vän blandade sig snart i dansen. Mozarts granne, som högt yttrade: »hvilken musik! det låter som om rättorna skulle husara på strängarne» — fäste hans uppmärksamhet på orkestern, som bestod af fyra personer.

Han närmade sig dessa herrar.

»Nå, hvilken glädje att få se herr Mozart ibland oss!» utropade musikanterna, då de varseblefvo den unge kapellmästaren, komponisten till »Mithridate, il Re di Ponto».

Mozart, en smula förlägen att just på detta ställe blifva igenkänd och komplimenterad, svarade:

»Här är jag alldeles icke Mozart, utan endast en dansör, jag som de andra.»

»Vår aktning för il maestro är obegränsad!» inföllo musikanterna; »det är blott skada, att han icke har skrivit någon dansmusik, icke en gång en lätt kvartett, som vore nog populär att kunna spelas för de olärda.»

Mozart, som ville sluta samtalet, bjöd de fyra musikanterna till sig följande dagen kl. 12, då måhända han skulle hafva något åt dem i beredskap.

Kl. 11 andra dagen kom Mozart först i håg sitt gårdagen gifna löfte, och kl. 12, då musikanterna infunno sig, finga de, ytterst belåtna, emottaga en kvartett, hvilken hade följande löjliga titel:

»Kvartett för sådant folk, som känna noterna och som, utan att röra fingrarna, blott behöfva föra stråken upp och ned öfver de lösa strängarne.»

—◇—

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Jan. 16. Gluck: *Orfeus*; Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza: fröken Hallgren; Toriddo: hr Ödmann). — 17 kl. 1,30: *Vermvändingarne*; kl. 7,30: Wagner: *Valkyrian*. — 18, 25, 28. Bizet: *Carmen*. — 19. Boito: *Mefistofeles* (Margareta-Helena: frök. Frödin; Martha, Pantalís: fru Strandberg, frök. Nilsson; Faust, Mefistofeles, Wagner: hr Ödmann, Nygren, Malmjö). — 20. Wagner: *Valkyrian*. — 21. *Vermvändingarne*. — 22. v. Flotow: *Martha* (lady Harriet, Nancy: frök. Kragballe, fru Linden; Lionel, Plumkett: hr Ödmann, Söllergren); *Skuggballett*. — 23. *Andra symfonikonserterna*. 1) Haydn: Symfoni, B dur; 2) A. Rubenson:

Symfoniskt intermezzo (nr 2); 3) Svendsen: Carneval i Paris (Episod); 4) Schubert, Franz: Symfoni, C dur. — 24 kl. 1,30: *Vermålandin-garne* (Anna: frök. Skärén, deb.; Erik: hr Lundmark); kl. 7,30: Boito: *Mefistofeles*. — 26. Humperdinck: *Hans och Greta*; *Skuggbalett*. — 27. Leoncavallo: *Pajazzo* (Silvio: hr Lejdström); Mascagni: *På Sici-lien* (Santuzza: fru Brag; Alfio: hr Lundqvist). — 30. Adam: *Kouung för en dag* (Mossul, Kadoor, Zephoris, Piffear: hrr Lundqvist, Selligren, Lundmark, Henrikson; Nemea, Zelida: frökn. Karlsohn, Lindegren). — 31. Auber: *Fra Diavolo*.

Södra teatern. Jan. 16—21. Varney: *Blåa frun*. — 22—25. Strauss: *Förgät mig ej* (23 jan. 50:e gången). — 27—31. *Fru Hin*, musik af B. Halldén (fru Emma Berg, gäst).

Kungl. operan hade den 22 jan. en glansdag med anledning af det nyss timade besöket af danska kronprinsparet, till hvars ära nämnda dag »Martha» uppfördes som galaspektakel. Något nytt har för öfrigt icke bjudits der, icke en gång å den 2:a symfonikonserter, hvilken emellertid är det märkligaste man har att nämna från operan för sista hälften af förra månaden. Å denna konsert fick man höra Haydns lifvande B dursymfoni, Alb. Rubensons vackra »symfoniska intermezzo», speladt nyligen å festen för komponisten i dec. förl. år, Svendsens briljant instrumenterade »Carneval» (kompon. 1872 i Bayreuth), tecknande det ystra karnevalslifvet och vid sidan deraf svärmeriet hos en yngling, som betraktar detsamma. Detta i konsertens första afdelning. Den andra utgjordes af Schuberts genialiska C dur-symfoni, hvarmed förmodligen dennes minne skulle hedras i anledning af att hundraårsdagen af hans födelse inträffade d. 31 januari. Bättre och fullständigare synes oss detta ha kunnat och borde ske genom att ha framflyttat konserten till lördagen d. 30 jan. då äfven medhunnits att ära Schuberts minne med framförande af några flere nummer bland de förnämsta af hans vokal- och instrumentalsaker, såsom det skett i Kristiania, Köpenhamn och Helsingfors, att endast nämna våra grannländer. Symfonien gjorde som vanligt ett stort intryck, om också den förefaller något lång, och särdeles det härliga andan-tet, 2:a satsen, väckte i hög grad publi-kens bifall. Vi kunna ej nu ingå i närmare granskning af denna märkliga symfonis särskilda delar. Kon-sertens samtliga nummer utfördes be-römvärdt.

Från in- och utlandet.

Kungl. operan. Bland gäster, som framemot våren väntas till operan, märkas Francesco d'Andrade, som utom sina förra glansroller »Don Juan», »Wilhelm Tell» och »Pajazzo» äfven torde komma att sjunga titelrollen i Verdis

»Falstaff», samt fru Ellen Gulbranson, hvars förnämsta rol lär bli Brünnhilde i »Valkyrian».

Under närmaste tiden väntas en debut af fröken M. Wäsström såsom Margareta i »Faust».

Musik under utställningen. En musik- och sångarfest lär verkligen komma till stånd under utställningen denna som-mar, i likhet med hvad som egde rum vid Köpenhamnsutställningen 1888. I slutet af förra året lät kronprinsen till sig kalla några personer för öfverläggning här om, hvarvid man enades om att en nordisk musikfest och en allmän svensk sångarfest, d. v. s. ett möte af krafter från landets alla manskörsång-föreningar, representerade måhända genom ett par tusen sångare. För dylikt ändamål vore dock en särskild byggnad cundviktig, och sedan genom enskildes frikostighet en sådan tyckes kunna erhållas, har under kronprinsens ordförandeskap bildat sig en general-komité med tilltänkta subkomitéer för särskilda uppgifter vid de båda festerna. Ledamöter af denna komité äro f. d. statsrådet G. Wennerberg, underståthållaren E. v. der Lancken, kammarherre A. Burén, förste hofkapellmästaren C. Nordqvist, Musikaliska akademien sekreterare V. Svedbom samt director musices I. Hedenblad, hvilken är utsedd till generalkomiténs verkstäl-lande ledamot.

Den nordiska musikfesten är afsedd att hållas de första dagarna af juni månad och den svenska sångarfesten i midten af september månad i samman-hang med konungens regeringsjubileum.

Under tiden för utställningen kommer ett kapell af 50 man under dir. Hjalmar Meissners ledning att utföra middags- och aftonkonserter framför hufvudrestauranten i rundmålningsbyggnaden. En annan orkester kommer att bestå af militärmusik. Uplands, Kronobergs och Vestgöta-Dals regements-musikkårer, af hvardera 30 man, komma sålunda att konserter under ledning af sina resp. anförare.

Musikkonservatorium. Enligt tryckt matrikel för vårterminen 1897 är elevantalet 178 (110 manliga, 68 kvinnliga). Af dessa äro från Stockholms stad 64 (46 m., 18 kv.), från landsorten 114 (64 m., 50 kv.). Nyantagna äro 25. Sökande, förutom till obligatoriska biämnena, voro 128: till sång (15) och kyrkosång (7) 22; orgel 21; piano (såsom hufvudämne) 21; violin 17; violoncell 2; blåsinstrument af trä 14, af messing 12; kontrapunkt och instrumentation 11; pianostämning 8. Såsom aspiranter antecknades 31, med rättigheter för dem att i bestämd ordning antagas till elever, om under terminens lopp ledigheter uppstå.

På grund af de sökandes mer än vanligt stora antal måste tiden för profvens afläggande denna gång något ökas.

Stipendier för svenska tonsättare.

Såsom sökande till stipendium från det å Musikaliska akademien stat uppförda reservationsanslaget ha inom fatalietidens utgång anmält sig organisten G. P:son Hägg, fil. kand. Ruben Liljefors, kantor J. Lindegren, fil. lic. Preben Nodermann, enkefru Jenny Fahlstedt samt hrr N. T. Kjellander, Ferd. Kursell, Nils Sjöholm och Vilh. Stenhammar.

Stipendium utgår med minst 1,000 och högst 2,000 kr. om året.

Arbetsinstitutets mycket besökta folkkonserter fortsättas äfven detta år. Programmet för den senast gifna upptog violinkonsert af Beriot, konsert för två violiner af Bach, stråkvartetter af Haydn och Boccherini, sånger af Kör-ling, David, Grieg, Thomas, Verdi m. fl. Medverkande voro fröknarna A. Hallström, N. och T. Stjernspetz, E. Skarstedt och F. Stridbäck samt hr R. Sätterholm. Inträdesavgiften är, som bekant, endast 25 öre till dessa konserter.

Svensk uppfinning i pianotekniken.

Pianofirman F. Frankel & Co., Drottninggatan 45 härstädes, som, efter firmans uppgift, i täflan med in- och utländska fabriker af pianon prisbelönts med ensamt första pris samt af våra mest framstående musici bedömts såsom de bästa, har gjort en intressant och praktisk uppfinning på pianotekniken och strängsystemet. Det nya system, som här tillämpas och hvarom vi i dessa dagar tagit kännedom, afser att öka tonens styrka, klang, uthållighet och skönhet till den grad, att ett mindre pianino liknar en flygel i tonen.

På samma gång tonen förstoras och fördjupas, blifver touchen djupare genom tangenternas höjning, så att anslaget blir kraftigare och fastare. Instrumentet i sin helhet uppgifves äfven härigenom blifva solidare och hållbarare.

Firman har gått i författning om att få patent å uppfinningen och rekommenderar sig åt den pianoköpande allmänheten. Äfven å sina flyglar kommer firman att anbringa den nya uppfinningen, så att dessa äfven få en långt större och fylligare ton.

Dansmusik uuder säsongen. Den bekante dansmusik-komponisten hr R. Weidling, som under ett par år härstädes varit under vintersäsongen mycket anlitad till utförande af dansmusik på piano, hvartill han lär ega en framstående förmåga, meddelar i en annons å sista sidan, att han äfven i år fortsätter denna sin verksamhet.

Sigrid Arnoldson har under gästspel i Frankfurt under december haft att fagna sig åt stigande entusiasm från publikens och kritikens sida. Hennes utförande af Carmen betecknas af Frank-

furter Zeitungs kritiker såsom den yppersta framställning af denna rol som någonsin presterats å dervarande operas scen.

Konstnärinnan är för vintersäsongen engagerad vid kungl. italienska operan i S:t Petersburg på äfven för utländska förhållanden ovanligt goda vilkor. Vår intagande och begåfvade landsmaninna skall dervid uppträda i »Mignon», »Carmen», »Romeo och Julia», »Faust» (Margareta), »Lohengrin» (Elsa) »Mannon», »Den vilseförda», »Barberaren», »Lucia», »Sömngångerskan», »Pajazzo», »Dinorah», »Figaros bröllop» och »Rigoletto».

Sigrid Arnoldson uppträdde den 4 januari vid en hofkonsert i Altenburg och erhöi dervid af hertigen af Sachsen-Altenburg guldmedaljen för vetenskap och konst med hertiglig krona.

Frederik Frederiksen, den från Göteborg bördige, i London verkande violinkonstnären, gaf mot slutet af förra året sin femte årskonsert och vann mycket bifall, särdeles med en, som det säges, mycket förtjenstfull »Suite» för violin och piano af den norske komponisten Johan Halvorsen samt med Saint-Saëns' »Rondo capriccioso». Hr Frederiksen spelade vid samma tillfälle en mycket forderat konsert af hans lärare mr Sauret.

Conrad Behrens, nu bosatt i Amerika, har åter börjat uppträda i konsertsalen, hvilket skett på en talrikt besökt konsert i Chicago, der hr Behrens utförde Portervisan samt Lifdrabanten och kung Erik m. fl. svenska sånger. Ett förslag är äfven å bane, att de fyra sångföreningarna Harmoni och Svenska Gleeclubben i Boston, Brage i Worcester och Verdandi i Providence, R. I., hvilka tillhöra Svenska sångarförbundet, på nyåret skola gemensamt gifva tre konserter i Providence, Worcester och Boston och att hr Behrens skall engageras att uppträda å de samma. Hr Behrens säges fortfarande ega sin stämma i behåll.

Sångarens 10 åriga dotter berättas hafva väckt det musikförståndiga Newyorks stora uppmärksamhet. Hon har nemligen debuterat derstädes på en matiné, arrangerad af damerna inom den fashionabla tyska föreningen Liederkrantz' damklubb Elka. Det vackra, hvitklädda barnet gjorde, enligt alla Newyorkstidningarna, ett kolossal lycka, bland annat med sitt utförande af Annas aria ur »Friskyttan» och pagens aria ur »Hugenotterna», hvari hon lär ha utvecklat en för sina år helt enkelt fenomenal koloratur. En tidning säger att »den lilla flickan, som synbarligen ärft sin faders språkgeni och på samma gång hans musikaliska begåfning, sjunger redan på italienska, tyska, engelska och svenska språken, och med den försigtiga och omsorgsfulla utbildning som hennes röst får, torde hon komma att

i framtiden sprida ökad glans öfver det Behrenska konstnärnamnet».

Göteborg. Å Stora teatern har på sista tiden uppförts »Ljungby horn» med dir. Björn Halldén som musikanförrare. Den 20 jan. gafs här konsert af hr Åke Wallgren, en ung barytonsångare, hvars röst mycket berömmes, konsertgifvaren biträdde af bl. a. dir. Valentin och sjöng en ny sång af honom, kallad »Vid midnattstund», hvilken kritiken finner särdeles vacker. Nya musikföreningen hade sin 2:a kammarmusiksoaré d. 22 jan. i Handelsinstitutets stora sal, hvarvid Aulinska kvartetten utförde Stenhammars C moll-kvartett, Sonat i Adur för violin och piano (hr Stenhammar) af César Frank och stråkkvartett (Essdur) af Mozart. Till d. 29 har prof. Frans Neruda och hr Salomon Smith annonserat konsert. I början af februari kommer hr Marteau att åter konserterä här.

Från våra grannländer.

Kristiania. 14—31. Å Kristiania teater har under sista hälften af januari icke uppförts någon musikpjäs. Eldoradoteatern har deremot haft att bjuda operetterna »Pariserlif» och »Lycopigen» (»La Mascotte»), hvari fröken Sigrid Eklöf utfört Bettinas rol. Dessutom har der gifvits »Vermländingarne» och »Stabstrumpetaren». — Den 23 jan. gaf fru Eva Nansen konsert i logens stora sal med biträde af pianisten fröken Fanny Flodin och kapellm. P. Winge. — Den 28 konserterade i bröderna Hal's lokal en sängerska, frök. Hanna Knagenhjelm, biträdd af fröken Dagny Arbo och Laura Holtsmark, den senare, solopianist, spelade bl. a. en sin egen komposition »Vårstämning». Musikföreningens 4:e konsert egde rum d. 30. jan. och hade till program: 1. Goldmark: konsert för violin (hr Karl Johannesen) och ork., 2. Aria ur »Samson» (frök. Kirsten Nicolaysen) samt 3. kompositioner af Franz Schubert: a) 23:e Psalmen för damkör, b) Romanser med pianoackompangemang och c) Symfoni i C dur. Schuberts minne firades sålunda här närmare hundraårsdagen af hans födelse och på ett värdigare sätt än i den svenska hufvudstaden. Den sista jan. gafs konsert af fru Sofie Selberg, som i konsertannosen tillkännagifvit att »prof. Arlberg betecknat hennes sång och röst som en af de mest framstående han lärt känna».

Helsingfors. Jan. 16—24. Under denna tid har af musikpjäser å Svenska teatern uppförts »Regina von Emmeritz», »Vermländingarne» och senast Genées operett »Nanon». Äfven Fin-

ska teatern har gifvit »Regina von Emmeritz» och fortsatt uppförandet af »Regementets dotter» (se föreg. nummer). Den lifaktiga italienska operan på Societets-teatern har denna tid haft på repertoaren »Carmen», »Navarresiskan», »Mignon», »Pajazzo», »Cavalleria», »Gioconda», »Linda», »Puritanerna», »Ernani», »Lucia» samt »Leonora» (»Favorita»). Titelrolen i sistnämnda opera utfördes af fröken Constance Malmström, som idkat sångstudier i Paris, Milano och Wien samt med framgång sjungit på flere italienska operascener och å Coventgarden i London. — Alfred Reisenauer har gifvit ett par konserter härstädes, och Filharmoniska sällskapets populära konserter i Brandkärshuset fortgå. Till d. 27 jan. har Franz Ondriczek annonserat konsert, och Filharmoniska sällskapets 4:e symfonikonsert tillkännagifves blifva en »Schubertaf-ton».

Köpenhamn. Jan. 14—29. Kgl. operans repertoar har upptagit under senare hälften af januari Em. Hartmanns opera »Ranghild», »Ett reise-eventyr» och Wagners »Mästersångarne i Nürnberg», hvilken opera efter 25 års hvilas första gången nu gafs d. 27 jan. Rolbesättningen var i hufvudpartierna följande: Eva: fru Regina Nielsen, Hans Sachs, Beckmesser, Walter von Stolzing och David: hr Simonson, Mantius, Nordal-Brun och Agerholm. Med beröm omnämnas utförandet, dock lär hr N.-Brun varit minst lyckad. På Casino-teatern gifves fortfarande »Flagermusen» med fru Anna Norrie som gäst, samt å Folkteatern »Hans och Greta». På Musikföreningens konsert d. 17 jan. utfördes hr V. Stenhammars »Snöfrid» för första gången här och vann under prof. Nerudas ledning stort bifall. Lifligt bifall har äfven Aulinska kvartetten här skördat å sin konsert d. 24 jan. med utförande af V. Stenhammars 2:a stråkkvartett, Glass' nya, här spelade pianoqvintett samt sonat (Essdur) för violin och piano af Beethoven. — Palä-konserternas program ha innehållit Beethovens Pastoralsymfoni, Schuberts H moll-Symfoni, Gades »Agnete og haffruerne», solosång af frökn. Marg. Boye och Julie Gundstrup etc. Algot Lange har till dessa dagar annonserat att han håller två föredrag »Om sång».

Paris. På Odéon-teatern har man gifvit »Plutos» af Aristofanes i ny bearbetning för scenen af Poul Garault med körmusik af Leroux.

Wien. »Norrsken», Millöckers nya operett, har nu med framgång uppförts här under tonsättarens ledning.

Kungliga Musikkonservatoriet i Leipzig.

Antagningspröfningen eger rum **Onsdagen den 21 April** kl. 9 f. m. Undervisningen omfattar Harmoni- och Kompositions-lära, Pianoforte (äfvén på Janko-klaviatur), Orgel, Violin, Viola, Violoncell, Kontrabas, Flöjt, Oboe, Eng. Horn, Klarinett, Fagott, Valdt-horn, Trumpet, Cornet à Piston, Basun; — Solo-, Ensemble-, Kvartett-, Orkester- och Partiturspel; — Solosång (fullständig utbildning för operan), Körsång samt Lärometod, förenad med öfningar i offentliga föredrag, Musikhistoria och Estetik; italienska språket, deklamation och dramatisk undervisning; — och meddelas af herrar: professor **F. Herrmann**, professor **dr R. Papperitz**, organist vid St Nicolai-kyrkan, kapellmästare professor **dr C. Reinecke**, professor **Th. Coccius**, universitetsprofessor **dr O. Paul**, **dr F. Werder**, musikdirektör, professor **dr S. Jadassohn**, **L. Gril**, **F. Rebling**, **J. Weidenbach**, **C. Piutti**, organist vid St Thomas-kyrkan, **H. Klesse**, **A. Reckendorf**, **J. Klengel**, **R. Bolland**, **O. Schwabe**, **W. Barge**, **F. Gumpert**, **F. Weinschenk**, **R. Müller**, **P. Quasdorf**, kapellmästare **H. Sitt**, hofpianisten **C. Wendling**, **T. Gentzsch**, **P. Homeyer**, organist vid Gewandhauskonserterna, **H. Becker**, **A. Ruthardt**, kantor och musikdirektör vid Thomas-skolan, **G. Schreck**, **C. Beving**, **F. Freitag**, musikdirektör **G. Ewald**, **A. Proft**, regissör vid Stadtteatern, konsertmästare **A. Hill**, **K. Tamme**, **Rob. Teichmüller**.

Prospekt på tyska, engelska och franska utlemnas gratis.

Leipzig i Januari 1897.

Direktionen för Kungl. Musikkonservatoriet

D:r OTTO GÜNTHER.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

**Tjugu
första**

pris, in- och
utrikes.

Flyglar och Pianinos

Beqväma
afbetalnings-
vilkor.

Talrika vitsord

från framstående musici
och konstnärer, bl. a. från
Alfred Reisenauer, Professor
Franz Neruda, Alfred Grünfeld,
Moritz Rosenthal, Prof. Franz
Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad.
Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru
Hilma Svedbom, Fröken Tora Hvass samt
Kungl. Musikaliska Akademien och Göteborgs
mera framstående musici och musiklärarinnor.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

**Flyglar, Pianinos och Orgelharmoni-
er af de bästa svenska och utländska
fabriker i största lager till billigaste
priser under fullkomligt ansvar för In-
strumentens bestånd.**

**Obs.! Hufvuddepot för Blüthners
verldsberömda Flyglar, samt Rö-
nischs & Steinweg Nachfol-
gers utmärkta Pianinos.**

Musikinstrument

at *alla slag* förskrifver man billigast
från

Conrad Eschenbachs Fabrik
Markneukirchen 7 S:a

Illustrerad Prislista gratis.

Agent sökes.

**Skandinaviska Orgelfabrikens
Kammarorglar,**

hvarå de nyaste
uppfinningar och
förbättringar till-
lämpas, äro af
våra förnämsta
orgelkännare så-
väl i Stockholm
som i landsorten
enhälligt vitsor-
dade för att vara
de **bästa** i nor-
den tillverkade.
Prisbelönte i Kö-
penhamn 1888 (enda pris med medalj),
i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890
(första pris). Priskuranter sändas på be-
gäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Svensk Musiktidnings Musikalbun X

Pris 1 krona

fins till salu å Expeditionen, Kungstensgatan
56, 3 tr., samt i bok- och musikhandeln.

Innehåll: för piano: **G. Hägg: Vals-Ara-
besk**, **Karl Valentin: Om Våren**, **A. M.
Myrberg: Berceuse**, **H. Goetz: Andantino**
ur Sonatine op. 8, **G. F. Lange: Melankoli**;
sång med piano: **Gösta Geijer: Harpoleka-
rens sång** ur »Vapensmeden» af V. Rydberg
för baryton (e—e).

Obs.! Karl Valentins pianostycke
Om Våren har vunnit mycket bifall, spe-
ladt af komponisten å Marteau-Viardot-Valen-
tin konserterna i höst.

Baler, Soaréer och Bröllop!

Utmärkt och taktfast

● ● **DANS-MUSIK** ● ●

på piano utföres af undertecknad, som deri
eger mångårig vana och erkänd skicklighet.
Order mottagas här hos hrr musikhandlare
eller i min bostad **5 Malmiskilnadsgatan**, 3 tr.
(Allm. Telefon nr 565).

Referens: Hofmusikhandlaren Lundquist.

Henning R. Weidling.

I Musik- och Bokhandeln har i
dessa dagar utkommit:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn,
öfversatt och bearbetad efter

Prof. H. von Bocklet.

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, cloth-
band 4 kr.

»Torde vara den bästa pianoskola vi
hittills haft i Sverige.»
(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel

17 Fredsgatan 17.

F. FRANKEL & C:os Pianofabrik

rekommenderar sina tillverkningar af **solida**,
eleganta pianon och flyglar, försedda med
våra nya, **patenterade** uppfinningar,
prisbelönade med högsta pris.

Begagnade instrument tagas i byte.

Drottninggatan 45, Stockholm.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till
salu å **2 kronor** hos **P. Herzog**,
Malmiskilnadsgatan 54.

Innehåll: Mathilda Linden (med por-
trätt som Orfeus). — Franz Schubert, II.
Kompositioner. — Musikaliskt värdefulla
pianoetyder (forts.). — Rossinis blåa rock.
— Musikpressen. — Litteratur. — En kvar-
teff af Mozart. — Från scenen och konsert-
salen. — Från in- och utlandet. — An-
nonser.